

Закон о културном наслеђу

Добра која уживају претходну заштиту

Члан 25.

Нематеријално културно наслеђе, испољава се у следећим областима: 1) усменим традицијама и изразима, укључујући и језик као носиоца нематеријалног културног наслеђа; 2) извођачким уметностима; 3) друштвеним обичајима, ритуалима и свечаним догађајима; 4) зачејима и обичајима који се тичу природе и свемира; 5) традиционалним занатима и вештинама.

Члан 26.

Културна вредност материјалног и нематеријалног наслеђа утврђује се на основу чињеница о својствима и особеностима наслеђа, значаја за очување идентитета и културе, као и историјских, уметничких, архитектонских, археолошких, антрополошких, етнолошких, духовних, природњачких, техничких, научних, друштвених, економских и других вредности.

Члан 29.

Добра која уживају претходну заштиту су ствари и творевине за које се претпоставља да поседују културне вредности из члана 26. овог закона.

Добра из става 1. овог члана представљају културно наслеђе и уживају исту заштиту као и културна добра.

Члан 30.

Лица која пронађу или на други начин дођу у контакт са стварима и творевинама за које се претпоставља да поседују својства из члана 26. овог закона, дужна су да без одлагања о томе обавесте надлежну установу заштите и очувања културног наслеђа (у даљем тексту: установа заштите).

Свако ко пронађе или на други начин дође у контакт са стварима и творевинама из члана 29. овог закона, има обавезу да према њима поступа са посебном пажњом, да не дође до њиховог оштећења или другог нарушавања својстава,

као ни до изношења из Републике Србије или пуштања у унутрашњи или међународни промет.

Члан 31.

Налазач који случајно открије елементе археолошког наслеђа, односно ископа из земље, односно изводи из воде добро које ужива претходну заштиту, дужан је да о томе одмах, а најкасније у року од 24 часа, обавести надлежну установу заштите или министарство надлежно за унутрашње послове.

Налазач из става 1. овог члана има обавезу поступања са посебном пажњом, ради спречавања оштећења или нарушавања својстава откривених елемената археолошког наслеђа, односно добра које ужива претходну заштиту, као и њиховог изношења из Републике Србије или пуштања у унутрашњи или међународни промет.

Налазачу предмета из става 1. овог члана може припасти новчана награда, уколико до открића није дошло приликом вршења ископа у оквиру грађевинских или било које друге врсте послова за чије обављање је неопходно прибављање посебног одобрења или дозволе, односно уколико до открића није дошло на већ регистрованом археолошком налазишту или археолошком локалитету, у ком случају се откривени елементи археолошког наслеђа имају предати надлежној установи заштите и без права на откуп. Висину награде из става 3. овог члана утврђује установа заштите којој се предмет даје на чување.

Члан 33.

Добро које ужива претходну заштиту, а налази се у земљи или води, или је извађено из земље или воде, у државној је својини.

ПРАВА И ОБАВЕЗЕ ВЛАСНИКА И ДРЖАЛАЦА КУЛТУРНИХ ДОБАРА И ДОБАРА ПОД ПРЕТХОДНОМ ЗАШТИТОМ

Члан 99.

Власник, односно држалац културног добра и добра под претходном заштитом, у смислу овог закона је ималац који је носилац права на културном добру и добру под претходном заштитом (власник, односно ималац другог стварног права или страна у облигационом односу) или свако друго правно или физичко лице које на било који начин и по било којем основу има државину над њим, односно које користи или управља културним добром и добром под претходном заштитом (у даљем тексту: власник, односно држалац).

Управљање непокретним културним добрима уређује се законом којим се уређује непокретно културно наслеђе.

Права власника и држалаца

Члан 100.

Власник, односно држалац има право:

- да користи културно добро и добро под претходном заштитом на начин који је у складу с законом и мерама утврђеним на основу закона;
 - да спроводи мере заштите с пажњом доброг домаћина;
 - на правичну накнаду у случају забране коришћења или ограничења коришћења културног добра и добра под претходном заштитом;
 - на накнаду штете коју трпи услед мере којом је обезбеђена доступност културног добра јавности;
 - на ослобађање од плаћања такси, пореза и других дажбина у вези са заштитом, коришћењем и располагањем у складу са пореским законом;
 - друга права утврђена посебним законом којим се уређују појединачне делатности заштите културног наслеђа.
- Висина штете из става 1. тачка 4) овог члана утврђује се споразумно, сходно правилима имовинског права, а у случају спора, висину штете утврђује надлежни суд у законом прописаном поступку.
- Власник, односно држалац има право на накнаду штете коју трпи

за време извођења мера техничке заштите на културном добру и добру под претходном заштитом.

Власник, односно држалац имају право на повраћај плаћених царина и других увозних дажбина на трајан увоз у Републику Србију културног добра, односно културног предмета, које се у року од шест месеци од увоза утврди за културно добро, а право на повраћај плаћених пореза у складу са пореским законом.

Власник културног добра, уметничког дела или другог покретног културног предмета који је поклоном, односно другим бестеретним правним послом уступио Републици Србији, односно установи заштите културног наслеђа остварује право на ослобађање од пореза, у складу са пореским законом.

Пореске и царинске олакшице које власник, односно држалац оствари поводом културног добра сматрају се учешћем Републике Србије у заштити тог културног добра.

Обавезе и одговорности власника и држалаца

Члан 101.

Власник, односно држалац дужан је да:

- чува и одржава културно добро и добро под претходном заштитом и спроводи утврђене мере заштите;
 - неодложно обавештава установу заштите о свим правним и физичким променама насталим у вези с културним добром и добром под претходном заштитом;
 - дозволи научна и стручна истраживања, техничка и друга снимања као и извођење мера техничке заштите на културном добру у складу с одредбама овог закона;
 - обезбеди доступност културног добра јавности;
 - извршава друге обавезе и одговорности утврђене посебним законом којим се уређују појединачне делатности заштите културног наслеђа.
- Власник, односно држалац је дужан да сноси трошкове извршавања обавеза из става 1. тачка 1) овог члана до висине прихода остварених од културног добра и добра под претходном заштитом.

Члан 102.

Власник, односно држалац не сме да:

- користи културно добро у сврхе које нису у складу с његовом природом, наменом и значајем или на начин који може довести до оштећења културног добра и добра под претходном заштитом;
- раскопава, руши, преправља, презиђује, прерађује или врши било какве радове који могу нарушити својства културног добра и добра под претходном заштитом без утврђених услова и сагласности надлежног органа;
- распарчава збирке, колекције и фондове културних добара без утврђених услова и сагласности надлежне установе заштите;
- друга ограничења утврђена посебним законом којим се уређују појединачне делатности заштите културног наслеђа.

Закон о музејској делатности

Права власника и држаоца музејске грађе

Члан 21.

Власник односно држалац музејске грађе и добра која уживају претходну заштиту има право:

- да их користи на начин који је у

- складу с одредбама закона и мерама утврђеним на основу закона;
- 2) на стручну помоћ;
- 3) на финансијску помоћ за одржавање и спровођење конзерваторских мера, по претходно прибављеном образложеном стручном мишљењу матичног музеја, у складу са законом;
- 4) на правичну накнаду у случају забране коришћења или ограничења коришћења;
- 5) на накнаду штете коју трпи услед мере којом је обезбеђена доступност јавности и за време извођења мера техничке заштите, ако је мером заштите ограничено или онемогућено економско искоришћавање за одобрenu намену у моменту утврђене мере заштите;
- 6) на ослобађање од плаћања такси, пореза и других дажбина у вези са заштитом, коришћењем и располагањем, у складу са законом.

Обавезе власника и држаоца

Члан 22. Власник односно држалец музејске грађе и добара која уживају претходну заштиту дужан је да:

- 1) пријави музејску грађу и добара која уживају претходну заштиту надлежном матичном музеју;
- 2) чува, правилно користи и редовно одржава музејску грађу и добара која уживају претходну заштиту;
- 3) благовремено спроводи утврђене мере заштите;
- 4) без одлагања обавести централну установу и матични музеј о свим правним и физичким променама насталим у вези с музејском грађом и доброма која уживају претходну заштиту, уз примену права преце куповине надлежног јавног музеја у случају правне промене;
- 5) дозволи стручна и научна истраживања, техничка и друга снимања као и извођење мера техничке заштите, у складу с одредбама закона;
- 6) обезбеди доступност музејске грађе и добара која уживају претходну заштиту јавности на начин прописан овим законом.

У случају продаже музејске грађе у приватној својини за чије су одржавање и друге мере техничке заштите уложена средства будета у складу са чланом 21. став 1. тачка 3) овог закона, власник односно држалец је обавезан да надокнади износ за који се, услед улагања тих средстава, повећала вредност музејске грађе.

Члан 23.

Власник односно држалец не сме да:

- 1) користи музејску грађу и добара која уживају претходну заштиту у скрпе које нису у складу с њеном природом, наменом и значајем или на начин који може довести до оштећења музејске грађе;
- 2) распарчава збирке, колекције и фондове музејске грађе и добара која уживају претходну заштиту, без утврђених услова и сагласности матичног музеја.

Територијална надлежност музеја

Члан 45.

Надлежност музеја према територији спроводи се на одређеном подручју у складу са прописима који уређују подручне центре државне управе, уз стручну помоћ централне установе и матичних музеја.

Члан 46.

Ради трајног и систематског рада на развоју и унапређивању музејске делатности у Републици Србији, територијално надлежни музеји обављају послове на територији за коју су надлежни, а нарочито:

- 1) организовање и стручно деловање у пружању стручне помоћи и унапређења рада музеја на својој територији;
- 2) прикупљање и анализирање података о вршењу музејске делатности на својој територији у циљу прослеђивања извештаја централној установи и матичним музејима;
- 3) предлагање модела стручног усавршавања запослених на својој територији;
- 4) вођење евиденције о кадровским, просторним и техничким ресурсима;
- 5) предлагање мера за унапређење рада музеја на својој територији;
- 6) праћење стања и услова рада у музејима на својој територији;
- 7) учешће у изради предлога краткорочних програма и заједничких пројекта у музејима на својој територији;
- 8) у сарадњи са централном установом и матичним музејима вршење стручног надзора над радом музеја на својој територији;
- 9) предлагаше оснивања нових музеја на својој територији;
- 10) вођење евиденције власника и држалца културних добара од интереса за Републику Србију на својој територији;
- 11) друге активности на унапређењу и развоју музејске делатности на својој територији.

За више информација погледати:

Закон о музејској делатности
Закон о културном наслеђу

Молимо Вас да се обратите Народном музеју у Лесковац у вези:

- евиденције културних добара и власника и држалца културних добара од интереса за Републику Србију;
- евиденције о заштити нематеријалног културног наслеђа;

Подаци се прибављају у скрпе обављања послова делатности територијално надлежних музеја, подаци о личности чувају се у складу са законом којим се уређује заштита података о личности, уз обавезу поштовања правила о сразмерности обраде у односу на циљеве и скрпе обраде података.

контакт телефон Народног музеја Лесковац – 016/212-975
емајл адреса – nmleskovac@gmail.com

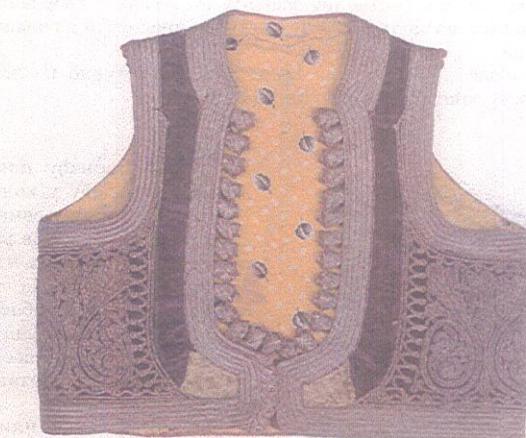

НАРОДНИ МУЗЕЈ ЛЕСКОВАЦ

ИНФОРМАЦИЈЕ О ПРАВИМА И ОБАВЕЗАМА МУЗЕЈА И ВЛАСНИКА ДРЖАОЦА МУЗЕЈСКЕ ГРАЂЕ

(из Закона о културном наслеђу и Закона о музејској делатности)

Народни музеј Лесковац надлежан је за територије општина Бојник, Власотинце, Лебане, Медвеђа, Црна Трава и за град Лесковац.

Циљ овог информатора је информисање јавности, медија и власника држалаца музејске грађе о препознавању, заштити, документовању, правима и обавезама, као и подизање нивоа знања о културном наслеђу, подстицање културне разноликости уз поштовање различитости наслеђа, обезбеђивање доступности информација о културном наслеђу широкој јавности.

